

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان
معاونت آموزش ابتدایی
اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

درسنامه مطالعات اجتماعی

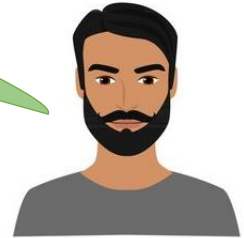
پایه ششم

درس ۲۳

خرمشهر در چنگال دشمن

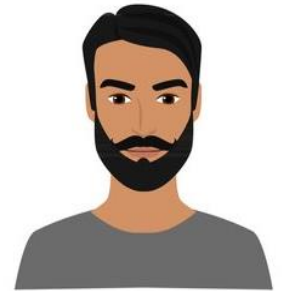
دانش آموزان عزیز! در روز ۳۱ شهریور سال ۱۳۵۹ زمانی که مردم مشغول زندگی عادی خود بودند، هواپیماهای جنگی عراق خرمشهر و چندشهر دیگر را بمباران کردند.

یعنی جنگ از آن زمان آغاز شد؟

بله! بعد از حمله های هوایی، ارتش این کشور از طریق زمینی نیز به جمهوری اسلامی ایران نیز حمله کرد. و همین حملات شروع ۸ سال جنگ تحمیلی بود. به نقشه ها دقت کنید. می توانید مسیر حملات هوایی و زمینی عراق به کشور ما را ببینید.

این نقشه نشان دهنده ی مسیر حملات هوایی عراق به شهرهای مختلف از جمله: تهران، اصفهان، همدان، تبریز و... می باشد.

در این نقشه می توانید مسیر حمله های زمینی کشور عراق را مشاهده کنید که به شهرهای مختلفی از جمله اهواز، سوسنگرد، ایلام، قصر شیرین، سرپل ذهاب و... حمله شده است.

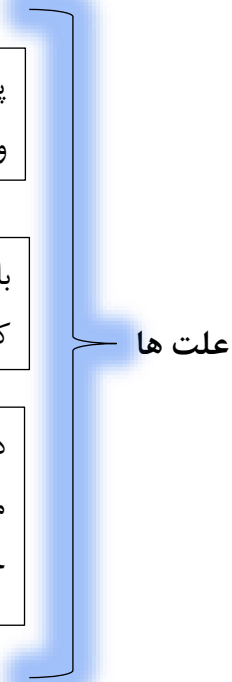
چرا عراق به ایران حمله کرد؟

پس از انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی به وجود آمد و مردم ایران سرنوشت خود را به دست گرفتند و کشورهای استعمارگر متوجه شدند که منافع آن ها در ایران قطع شده است.

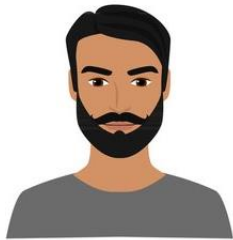
با تشکیل جمهوری اسلامی، ایران یاور مظلومان در جهان شد و از مبارزه ی مردم فلسطین حمایت کرد و همین موضوع برای دشمنان خوشایند نبود.

در اوایل پیروزی انقلاب، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تازه شکل گرفته بود و ارتش و سپاه در حال مجهز شدن و نیرو گرفتن بودند و هنوز آمادگی کافی برای دفاع نداشتند. در همین زمان، صدام، حاکم ستمگر عراق از اوضاع سوء استفاده، و حمله ی نظامی را به ایران آغاز کرد.

اشغال خرمشهر

با خرمشهر بیشتر آشنا شویم. خرمشهر یکی از شهرهای زیبای جنوب غربی کشور در استان خوزستان است و جز بندرهای مهم بازرگانی در مناطق خلیج فارس می باشد. این بندر در محل برخورد رود کارون و اروندرود قرار دارد. نزدیک ترین شهر به خرمشهر، آبادان است.

خرمشهر قبل از حمله ی نظامی

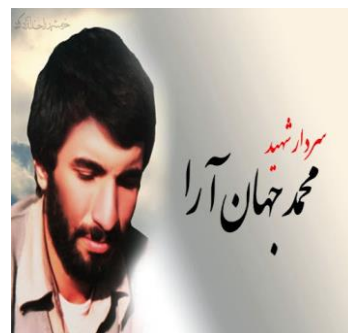
خرمشهر بعد از حمله ی نظامی

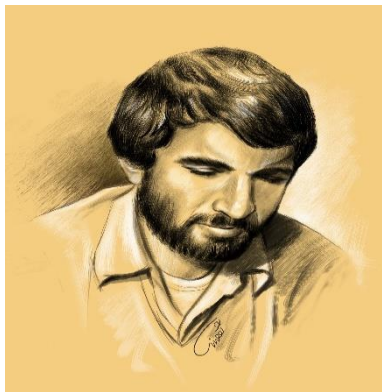
در هفته ی آغازین جنگ تحمیلی، ارتش عراق چندین شهر مرزی را اشغال کرد اما در تمامی این شهرها مردم به سختی مقاومت کردند.

وقتی جنگ آغاز شد، امام خمینی (قدس سره) فرمودند:
من از ملت بزرگ ایران خواهانم که در هر مسئله‌ای که پیش می‌آید قوی باشند، قدرتمند باشند، متکی به خدای تبارک و تعالی باشند و از هیچ چیز باک نداشته باشند. ما از آن قدرتهای بزرگ نترسیدیم. این (صدام) که قدرتی ندارد، عراق که چیزی نیست.

یکی از رویاهای صدام و فرماندهان عراقی این بود که خوزستان را به تصرف خود دریاورند و مالک خرمشهر و اروندرود بشوند. مقاومت مردم قهرمان خرمشهر در مقابل هجوم ناگهانی به درازا کشید و آنها ۳۴ روز در حالیکه سلاح و مهمات کمی برای دفاع داشتند در مقابل ارتش مجهز به توپ و تانک عراقی ها جنگیدند.

در آن زمان محمدجهان آرا فرماندهی سپاه پاسداران خرمشهر بود. او و دیگر یارانش شجاعانه در کنار مردم با نیروهای متجاوز جنگیدند. خاطره ی فداکاری های آنها هرگز از یاد مردم ایران نخواهد رفت. سرانجام، پس از این همه مقاومت، دشمن با سربازان بیشتر و سلاح فراوان به پیشروی ادامه داد و خرمشهر سقوط کرد و به دست ارتش صدام افتاد. دشمن شهر را غارت کرد و مردم زیادی را به شهادت رساند. به همین دلیل این شهر را خونین شهر نامیدند. دشمن پس از سقوط خرمشهر، به قصد تصرف آبادان، این شهر را محاصره کرد.

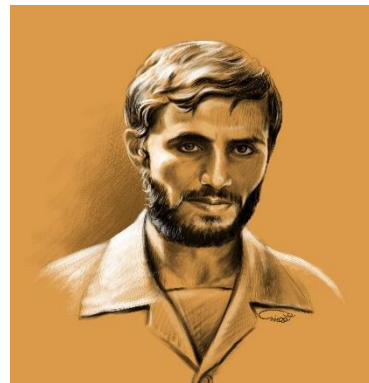

شهید محمد جهان آرا

شهید مرتضی آوینی

شهید محمد ابراهیم همت

فعالیت

دانش آموز خوبم با کمک بزرگترها چند خط درمورد جنگ تحمیلی بنویس.

A large, empty rectangular box with a light pink background and a thin blue border, intended for the student to write their response.

اگر شهدای دیگری از جنگ تحمیلی می شناسید نام آن ها را بنویس.

پرسش

- ۱- آغاز جنگ ایران و عراق چه روزی بود؟
- ۲- امام خمینی طی سال ها مردم را به مبارزه علیه حکومت استبدادی ..... و ..... کردند.
- ۳- با تشکیل جمهوری اسلامی چه شد؟
- ۴- رئیس جمهور عراق در زمانی که عراق به ایران حمله کرد که بود؟
- ۵- بندر خرمشهر در محل برخورد کدام رود ها قرار گرفته ؟
- ۶- یکی از رویاهای صدام چه بود؟
- ۷- مقاومت مردم خرمشهر در مقابل ارتش مجهز عراق چقدر به درازا کشید؟
- ۸- در زمان جنگ چه کسی فرمانده ی سپاه پاسداران خرمشهر بود؟
- ۹- چرا خرمشهر را خونین شهر نامیدند؟
- ۱۰- محمد علی جهان آرا چگونه به شهادت رسید؟